

Je to už pár let nazpátek, co jsem navštívil knihovnu [Českého egyptologického ústavu](#) při Karlově univerzitě, abych si doplnil informace o nejznámějším mýtu starého Egypta. Dnes jsem se ho rozhodl vytáhnout ze šuplíku a zkusil ještě doplnit (sám už nedokážu najít/přeložit další podrobnosti). Omluvte prosím neučesanou strukturu článku. Pokud víte o dobrém zdroji (samotný mýtus, předcházející a následující děj, cokoliv ze života Isis, Usira a Horova potomků), prosím, napište mi. Stojím o víc než jeho několikavětou interpretaci. Děkuji.

Isis (Aset, Eset, Auset)

Nebthys (Nebthet, Nepthys)

Set (Suteh, Sutech)

Osiris (Wesir, Usir, Usirev, Ausar)

Hor (Hor pa khered)

Thoth (Djehuty, Thovt)

Uazit (Vadžet, Wadjet)

Neit (Nit, Net)

Anubis (Anpu, Anup)

Sais (Zau, Sau, Sai)

Buto (Puto, Pe, dnešní Tell el-Farain?)

chronologie vládců: Ptah, Re, Šov, Geb, Usir, Suteh, Hor, Thovt, Maet, následníci Hora

Usir, král Egypta (prvorozený syn Geba a Nut), a Eset, jeho královna, byli milováni všemi lidmi. Usir byl laskavý, spravedlivý, učil lid, jak orat pluhem zem, jak uctívat bohy a žít podle zákonů. Jeho bratr Set na něj ale žárlil, záviděl mu úspěch a kul proti němu pikle, aby získal trůn. Eset vždy byla Usirovi oporou a v době jeho cest po zemi zastávala vladařské povinnosti, což se pochopitelně nelíbilo Setovi.

Pozn. Pravděpodobně poslední kapkou pro Seta bylo, když jeho žena Nebthys poté, co ji obvinil z neplodnosti, svedla Usira (opila ho a vzala na sebe podobu Eset) a porodila Anupa (kterého se později v podstatě zřekla a jenž byl vychováván Eset).

Jednou Osiris pořádal na svém dvoře velkou hostinu a že byl velkorysý, pozval i Seta (některé zdroje uvádějí, že Set naopak pozval Usira po návratu z jeho cest, někdy okolo 28. roku Usirovy vlády). To byla chvíle, na kterou Set dlouho čekal. Se svými dvaasedmdesáti přívrženci (údajně podporován i núbijskou královnou) mohl uskutečnit dlouho připravovaný plán. Popsal hostům nádhernou truhlu, kterou nechal udělat, a brzy ji chtěli všichni spatřit na vlastní oči. Byla opravdu nádherná, vyrobená z

nejlepšího dřeva, pozlacená a malovaná. Set ji přislíbil tomu, komu padne jako ulitá. A protože znal míry Usira, věděl, že jemu jedinému bude tak akorát. A tak se stalo, že rozjaření hosté si jeden po druhém lehali dovnitř, až nakonec přišla řada na Usira. V tu chvíli přiskočili Setovi poskoci, přibili víko, olovem zalili spáry a když se zbytek hostů vzdálil, Usir byl za noci odnesen a vhozen do proudu Nilu, který jej odnesl pryč.

Pozn. Pokud se to celé odehrálo v nějakém sále a ne na veřejném prostranství, pak to možné je. V některých zdrojích se objevuje zmínka o tom, že v danou chvíli na slavnosti začala téct krev proudem namísto piva a že všude zavládlo zděšení. Jiné zmínky ale nasvědčují tomu, že až do rána neměl nikdo o tomto dění potuchy. Je pravděpodobnější, že Set pozval Usira a vše se odehrálo na jeho panství.

Set se tak mohl usadit na egyptském trůnu. Eset překonala žal, ostříhala si vlasy, oblékla smuteční roucho a vydala se na cestu hledat truhlu s tělem svého manžela. Toulala se krajem, byla i za hranicemi Kemetu, ale dlouho nenalezala žádnou stopu. Mezitím Set tvrdě vládl zemi a nechal všechny Usirovy přívržence pronásledovat. Z Eset se stal uprchlík.

Varianta:

Vyhledávala útočiště v bažinách delty, doprovázena sedmi škorpióny (Petet, Tjetet a Matet vpředu, Mesetet a Mesetef pod nosítky a Tefen a Befen vzadu) a později Anupem na příkaz Ra. Štírům bylo zakázáno dávat se s cizími do hovoru a upozorňovat na sebe. Stalo se, že hledala stravu a nocleh v domě chudé ženy. Ta, vyděšená doprovodem škorpiónů, před ní zabouchla dveře. Jeden ze škorpiónů ale podlehl dveřem a uštknul ženě dítě. To zemřelo a matka pro něj bědovala. Eset se slitovala, pronesla magická slova, jež znovu přivedla dítě k životu a žena jí vděčně sloužila po celou dobu jejího pobytu v domě. Krátce poté porodila Eset Hora, ale Set je našel a uvěznil. Byl připraven Hora usmrtit, aby jej neohrozil a nepřipravil o trůn. Moudrý Thoth ale přišel Eset varovat a v noci ji pomohl s dítětem utéct. Ta doputovala až do města Buto, kde svěřila Hora pod ochranu hadí bohyně Uazit (podle Hérodota; jinde uváděna štíří bohyně Selket). Věřila, že tam bude Hor v bezpečí, zatímco ona může dál pátrat po těle manžela. Jednoho dne, když se ale přišla podívat na dítě, našla jej ležet bez známek života. Jak zjistila, uštknul jej škorpión. Nebylo ale v jejích silách dítěti vrátit život. Její nářek zastavil sluneční bárku a bůh Ra k ní seslal opět Thotha, aby jí pomohl. S pomocí mocného kouzla přivedl Hora zpět k životu. Ten tak mohl dospět, aby pomstil otcovu vraždu.

Mezitím truhla s tělem Usira doplula až do moře a byla zanesena do Byblu (Byblos), města na pobřeží Sýrie. Zde obrostla, až ji nakonec ukryl silný kmen stromu (tamaryšek). Král této země, Malcander z

Byblu, se obdivoval tomu stromu a aniž by tušil jeho tajemství, nechal jej pokácet a použít jako sloup ve svém chrámu. Eset putovala až do Byblosu. Oblékla si prostý oděv, posadila se na břeh a truchlila. Místní lidé se jí ptali proč, ale ona neodpovídala, dokud se neobjevily královniny služebnice. Přátelsky se s nimi pozdravila, dala se s nimi do hovoru, splétala jim vlasy a obklopila je božskou vůní. Královna se to dozvěděla a nechala si Eset přivést. Zalíbila se jí natolik, že jí navrhla, aby se starala o jejího malého prince jako chůva (opatrovnice, kojná). Ta návrh přijala a brzy v paláci objevila kmen ukrývající truhlu s jejím manželem. Dítě ale odmítla kojit a když hladovělo, dávala mu do pusy svůj prst (údajně mu tak dopřávala i božskou sílu, resp. dávala mu sílu, protože bylo neduživé). Brzy si jej ovšem zamilovala a rozhodla se učinit jej nesmrtelným. V noci jej přenesla ke sloupu se schránkou. Zde zažehla oheň, pronesla magická slova a položila spícího chlapce do plamenů. Zatímco oheň polykal vše, co bylo na chlapci lidské, proměnila se ve vlaštovku (jiné zdroje tvrdí, že na sebe brala podobu luňáka nebo krahujce), kroužila okolo sloupu a naříkala a truchlila nad smrtí svého manžela. Královnu, spící nedaleko, vzbudil oheň a spěchala do sálu. Vyděšená se vrhla po dítěti a vyzvedla jej z plamenů, čímž obřad přerušila a nechtíc jej tak připravila o nesmrtelnost. Eset se proměnila do své normální podoby a magický oheň vyhasl. Ukázala se královně a pověděla jí pravdu. Královna toho politovala a zeptala se Eset, jak jí může oplatit. Ta si řekla o sloup skrývající truhlu. Kmen byl vzápětí rozřezán na části, aby mohla být truhla vyjmuta. Eset nad tím pohledem propadla opět smutku a její pláč a naříkání bylo tak intenzivní, že královské dítě (údajně jiný princ z rodiny) zemřelo hrůzou. Eset smáčela kusy kmene v oleji, zabalila je do jemného bílého plátna a předala královi a královně jako dar. Ony kusy dřeva by měly stát v chrámu Eset na tomto místě dodnes. Truhla byla naložena na loď a Eset na další cestě doprovázel prvorozený syn krále z Byblu – princ Maneros. Jakmile se ocitli na moři, zatoužila Eset naposled vidět tvář svého muže, otevřela truhlu, políbila svého mrtvého muže na chladné rty, přitiskla se k němu a plakala. Princ se tiše přikradl za ní a chtěl vědět, co truhla ukrývá za tajemství. Když se na něj zlostně otočila, neunesl ten pohled a zemřel (podle některých verzí spadl do moře a utopil se).

Pozn. Hodně drsné – Eset zahubila dva členy královské rodiny, navíc nikde není zmínka, že by měla alespoň snahu oživit královské dítě, o které se starala, zatímco v případě rybářky (nebo bohaté ženy zmíněné ke konci) tak učinila. Přirozenější by bylo, kdyby dítě při nepovedeném obřadu kupříkladu uhořelo. Jinak by to vypovídalo o tom, že nebyla v té době ještě matkou a neměla tak silný pud. Na druhé straně zdroje uvádějí, že vysloveně odmítla kojit, z čehož se dá předpokládat, že měla v té době mléko.

Varianta:

Když se Eset vrátila do Egypta, ukryla truhlu na břehu a spěchala za svým synem do Buta. Truhlu naneštěstí objevil Set, který v daných končinách v noci za svitu plného měsíce lovil. (Podle jiné varianty poté, co Eset pochovala Usira, přestaly v zemi útrapy, Set poznal, kolik uhodilo a začal Usira hledat. Přes den mu v tom bránil Re a tak nakonec našel místo po čichu.) Vyzvedl Usirovo tělo, roztrhal jej na čtrnáct kousků (uvádí se i šestnáct a víc) a rozmetal je široko daleko po Nilu. Předpokládal, že zbytek dokonají krokodýli. Ti se ale ostatků ani nedotkli ve strachu před hněvem Eset. Jen jedinou část Usirova těla – genitálie – spokla ryba. Když se to Eset dozvěděla, srdce ji naplnil žal. Na člunu vyrobeném z papyru proplouvala močály a pokoušela se najít části manželova těla. Každý nalezený fragment samostatně pohřbila (podle některých zdrojů úmyslně postavila více falešných náhrobků, aby zmátla Seta a Usira pohřbila na neznámém místě). Objevila všechny části vyjma zmíněných genitálií (některé verze uvádí, že zachránila i je). Na místech nálezů si nechala zavolat kněží. Ti se jí zavázali mlčenlivostí. Dostali pokyny, jak se o dané místo starat a na oplátku jim byla slíbena část půdy k volnému užívání.

Pozn. Set roztrháním těla na kusy zhanobil mrtvolu a zemřelý pak nemohl na onen svět.

Subvarianta:

Podle jiných zdrojů, když byly dohledány všechny části Usirova těla (Eset a Nebthys přelétávaly v podobě ptáků nad krajem), Eset spolu s Nebthys naříkala nad ostatky natolik, že k nim Ra vyslal Anupa. Ten za účasti Thotha a Hora poskládal Usirovo tělo (údajně nahradil chybějící genitálie slonovou kostí) a nabalzamoval jej (mluvíme o prvním balzamování, resp. mumifikaci vůbec). Eset ho poté ovívala svými křídly tak dlouho, až mu vdechla život. Usir se následně stal v podsvětí králem zemřelých.

Varianta:

Když se Eset vrátila do Egypta, ukryla truhlu na břehu (údajně ji dovezla do Neditu). Jedné noci Set a jeho muži lovili poblíž. Našel truhlu, poznal ji a uvědomil si, že může být prozrazen. Když Eset spala, roztrhal Usirovo tělo na několik kusů a rozmetal je po celé zemi. Jedině tak se mohl cítit bezpečně. Když Eset spatřila prázdnou truhlu, její pláč a bolestný ryk otrásl nebem i zemí. Zavolala pro svou sestru Nebthet, která ji přišla utěšit. Mnoho smutných let pak prošli společně zemí a kdekoliv našli část Usirova těla, vztyčili na místě oltář pro díkuvzdání bohům. A když byla nalezena poslední část, prostřednictvím modlitby k Ra a své magické síly vzkřísila Usira k životu pro jednu noc lásky.

Subvarianta:

Podle další verze Eset chybějící genitálie nahradila napodobeninou vyrobenou ze dřeva (resp. všechny jeho části vymodelovala z vosku).

Pozn. Nedit (Nedjet, Nedejet, poblíž Ebozevu) je také často uváděno jako místo, kde Eset a Nebthys našli tělo Usira, resp. kde jej Set zabil.

Když Eset přivedla Usira k životu, otěhotněla a v močálech Chemmisu (Achmím) přivedla na svět Hora, jeho syna. Věděla, že v dětství projde mnohým nebezpečím a jeho existenci před Setem tajila tak, aby neměl podezření, že se narodil Usirův nástupce, který se za něj v dospělosti pomstí. Nebylo ovšem možné, aby bděla nad Horem ve dne v noci. Set je nakonec vypátral a vlákal je do přádelny tak, aby Eset měla sama pocit, že je to v zájmu větší bezpečnosti. Padla tak do pasti a neměla žádnou šanci utéci s malým dítětem, ale Thoth, bůh moudrosti, uviděl její situaci a přispěchal na pomoc. Za hluboké noci Thoth pomohl Eset z jejího vězení. Poslal sedm magických škorpiónů, vedených Tefenem, aby ji chránili při jejím dalším putování. A tak, když vyrazila na cesty, brala již Hora na rukou. Po mnoha dnech došla do města (Města dvou sester) a zastavila se u velkého, bohatě vyhlížejícího domu a požádala o jídlo a místo k odpočinku. Bohatá žena se ale zděsila, když viděla škorpiony, jež ji doprovázeli, a zabouchla před nimi dveře. Unavená Eset byla už připravena pokračovat dál v cestě, když se k ní přiblížila chudá rybářka a nabídla jí, že se s ní rozdělí o své chudé jídlo. Zatímco Eset u ní odpočívala, Tefen se rozhodl pomstít bohaté ženě za to, že odmítla pomoci v nouzi, na jeho bodec i ostatní štíři přispěli svým jedem, v noci podlezl dveře domu, uštknul její dítě a dům zapálil. Křik dítěte vzbudil matku, která s ním poté v náručí vyběhla ven hledat pomoc. Nikdo ale nevěděl, co dělat. Pláč nešťastnou ženu dovedl až k Eset, která brzy pochopila, co se stalo. Při pohledu na své klidně spící dítě pocítila lítost a nechala si ženu přivést k sobě. Poručila jedu Tefena opustit tělo malého chlapce (údajně vyslovila jména všech sedmi škorpiónů). Horečka opadla a dech chlapce se vrátil do normálu. Žena v tu chvíli pochopila, komu předtím odmítla pomoci. Seskupila všechnen svůj majetek a nechala jej přinést do domu chudé ženy, aby odčinila svou pýchu. Eset se s myšlenkou na chudou ženu zaradovala.

Pozn. Od jedu Tefena podle jiných verzí vzplanul dům a Eset ho zachránila tak, že na něj seslala déšť.

Další den se vydala na cesty. Když došli podle rady Thotha k močálům Chemmis, zabalila Eset Hora do papyru a skryla jej v lotosovém houští. Pak jej opustila, aby se podívala po nějakém jídle. Ale i tentokrát Set útočiště vypátral. Protože nemohl houštím projít nepozorovaně, proměnil se v hada. Tak se dostal až na dosah dítěti, uštknul jej a rychle zmizel. Když se Eset vrátila, spatřila své dítě bez

známek života ležící na zádech a jen stěží slyšela tlukot jeho srdce. Neměla tušení, jaká nemoc postihla jejího syna a právě ve chvíli, když se pokusila použít svou magickou moc, ji její síla opustila. Byla sama, její manžel byl mrtev, nikdo z dostupných bohů jí nepomohl a ona propadla v zoufalství. Vzala Hora do náručí a utíkala do nejbližší vesnice. Rybář, který zde žil, zkusil vše, aby chlapce vyléčil, ale marně. Potom někdo přivedl moudrou ženu. Ta Hora důkladně prohlédla, utěšila Eset a řekla jí, že to musel být Set, který se převtělil do podoby hada nebo štíra a kousnul ho. Eset uznala, že má pravdu. Její hněv zesílil. Z úst jí zazněl takový křik, že se země otřásla, a protože znala tajné jméno boha Ra, nejsvrchovanějšího ze všech bohů, zastavila se i sluneční bárka na své pouti. Ra, když slyšel její pláč a zjistil, že jeho sluneční bárka stojí, takže už více nedopadá světlo na zemi, poslal Thotha zjistit, co se stalo. Eset mu vylíčila, jak byl Hor uštknut Setem, jak si přála zemřít spolu s Usirem, ale jak nakonec zůstala naživu, aby viděla vyrůst Hora a jak on by se pomstil Setovi za Usirovu smrt, ale že poté, co se stalo, dále nemá důvod žít. Thoth jí utěšil, pronesl několik kouzelných slov, vytáhl tak jed z Horova těla a přivedl jej k životu. Eset měla dál zůstat s Horem v bažinách, dokud Hor nedospěje, aby pomstil otce a získal nazpět od Seta trůn. Pro větší bezpečí rozkázal Thoth všem lidem, ptákům a dalším zvířatům v okolí místo bedlivě střežit. Pak se teprve vrátil na sluneční bárku.

Pozn. Příhoda se štíry, vlákání do pasti a sluneční bárka jsou části, které se vyskytují podruhé, ale na úplně jiném místě mýtu a značně tak nabourávají linii děje. Dalo by se říci, že jej zacyklují. Ačkoliv tento zdroj je podrobnější, může být zavádějící.

Zatímco Set dál pokračoval v krutovládě, Hor dospěl a připravoval se na následující boj s ním. Stal se z něj silný a neohrožený bojovník. Jedné noci se mu zdálo o otci Usirovi. Duch jej vyzýval, aby svrhl Seta a vyrazil proti němu a jeho přívržencům. Hor slíbil, že tak učiní. Seskupil armádu a vyrazil do bitvy. Se Setem se utkali u Edfu a mnoho Horových bojovníků bylo zabito. Hora ale podpořili kmeny, které byly po celou dobu nakloněny Eset a Usirovi. Set tak byl znovu napaden a musel ustoupit. Boje trvali ještě velmi dlouho a Hor při nich přišel o oko. Set byl ovšem stále zranitelnější a nakonec musel s armádou opustit království. Stanul před božským tribunálem a dožadoval se nápravy. Bohové ale uznali Hora za právoplatného nástupce trůnu po Usirovi.

Varianta:

Předchozí řádky představují spíše verzi vhodnou pro učebnice a nalezneme i drastičtější výklad konfliktu mezi Setem a Horem, který trval mnoho let (některé zdroje uvádějí dokonce osmdesát let). Podle něj byl boj dlouho nerozhodný. Konflikt se neblížil ke konci a tak oba stanuli před tribunálem Devatera bohů. Eset se pochopitelně zastávala svého syna a získala si na svou stranu řadu bohů (Šov,

Thovt), nicméně Ra toto odmítal a viděl v Setovi silnějšího a vhodnějšího panovníka. Ten byl navíc také součástí devatera a hájil se i tím, že on jediný je schopen bránit sluneční bárku boha Ra, především před hadím démonem Apopem. Rozkol nastal i mezi Ra a ostatními členy Devatera. Na osm let uvízl spor ve slepé uličce. Po prvním verdiktu (údajně po doporučení bohyně Neit sídlící v Sais), který zněl ve prospěch Hora, Ra odešel a odmítal se vrátit (byl obviněn bohem Babou, že na místě přirození nemá nic a dal až na Hathor, která ho rozesmála tím, že mu ukázala své), Set dokonce členům Devatera pohrozil vraždou (žezlem vážícím 4500 liber), ačkoliv mu byly přislíbeny jako odškodné dvě bohyně (boha Re) Anat a Astarte (Aštoret) a zdvojnásobení majetku. Namísto ukončení sporu si tak Set vynutil, aby Eset byla vyloučena z jednání a soudní dvůr se přesunul na ostrov. Nebyla by to Eset, aby si neporadila. Proměnila se ve stařenu (čarodějku), převozníka Nemteje (Nemtyho) přesvědčila o tom, že veze mouku, aby nasýtila pastýře na druhém břehu, který se tam stará už pět dní o dobytek a uplatila ho zlatým prstenem. Na ostrově na sebe vzala podobu krásné ženy a učarovala Setovi. Vyprávěla mu, jak byla provdaná, jak se svým mužem chovali dobytek, ale on že umřel a zůstala sama na výchovu syna. A jednou že prý přišel do jejich domu cizí muž a chtěl je okrást. Set prohlásil, že okrást syna o jeho dědictví je nestydatost. Eset se v tu chvíli proměnila v krahujce (jestřába), vznesla se nad stromy a oznámila Setovi, že se odsoudil vlastními slovy. Set nechal před dvůr předvést Nemtyho a tomu byly za neposlušnost useknuty prsty na nohou. Dvůr uznal právo na trůn Horovi, nicméně mezitím Hor přistoupil na nabídku utkat se se Setem v soutěži pod vodou, při níž na sebe měli vzít podobu hrochů, potopit se, a nárok na trůn by ztratil ten, který by se vynořil dříve než tři měsíce. Eset nechtěla nechat věci náhodě a tak se rozhodla zabít Seta měděnou harpunou. Naneštěstí trefila vlastního syna a až napodruhé zasáhla Seta. Ten vnutil Eset pocit viny z pokusu o bratrovraždu (podle některých verzí začal prosit o milost), každopádně Eset harpunu vytáhla. Zraněný a dotčený Hor se vynořil a v amoku uťal matce hlavu. Eset se v tu chvíli proměnila v sochu. Když si Hor uvědomil, co udělal, utekl do pouště Charga v západní poušti. Eset se mezitím neznámo jak hlava vrátila (podle některých verzí vzala zavděk prvním, co našla - hlavou kravskou) a ona se vetřela na shromáždění bohů. Thoth ji ale poznal. Nicméně se dozvěděla, že Ra chce potrestat Hora za zranění matky a Set se nabídl jako vykonavatel. Hora našel, vydloubl mu obě oči, zakopal je (na jejich místě vykvetly lotosy), vrátil se ke dvoru a popřel, že by Hora našel. Zrak byl Horovi brzy vrácen s pomocí lektvaru z gazelího mléka, které připravila Hathor (mluví se i o Eset). Bohové si uvědomili, že se jim spor začíná vymykat a znovu vyzvali Seta i Hora k ukončení sporu. Suteh naoko souhlasil a pozval Hora na hostinu, kde se ho v pozdější hodině snažil homosexuálně zmocnit. Hor se tomu však vyhnul a zachytil jeho sémě do ruky. Když ji ukázal matce, ta ji shledala nečistou, uťala ji a vhodila do močálu. Svými kouzly mu pak opatřila novou. Pak se rozhodla oplatit

Sutehovi stejnou měrou. Pomocí vonné masti Hora vzrušila a jeho semeno uložila do džbánu. V zahradě jím potřela hlávky salátu, Sutehovo oblíbené jídlo. Stalo se, že hlávky Suteh skutečně snědl a nic netušící se pak sám zesměšnil před soudním dvorem, když bylo povoláno semeno jich obou, aby bylo známo, kde se nachází. Ani tak nechtěl přiznat svou porážku, vyzval Hora k závodění na lodkách z kamene. Tentokrát podváděl Hor, když si ji vyrobil ze dřeva a jen povrchově opatřil vrstvičkou vápence. Setovo plavidlo se potopilo, on ale na nic nečekal, proměnil se v hrocha a Horovu loď rozdrtil. Ten se chtěl chopit zbraně a Suteha zabít, božstvo mu to ale nedovolilo. Hor už nevěděl co dál a tak se plavil ke svatyni bohyně Neit v Saji (Sais). Thovt mezitím přesvědčil Rea, aby napsal dopis Usirovi do podsvětí. Po doporučení ve prospěch Hora, které Re nebral na vědomí, nastoupili Usirovy výhrůžky. To rozhodlo a Hor nabyl dědictví, zatímco Set byl pozvednut na nebe a honorován titulem boha bouří.

Pozn. Zápas pod vodou je někdy komentován i jinak. Hor při něm přichází dočasně o obě oči a Set je vykastrován. Při samotném zápasu se údajně i bohové pozvrací hnusem. Jinak existuje mnoho úryvků popisujících napadení Hora Setem, kdy do děje vstoupí někdo z jeho ochránců – Thoth, Anup, Eset aj. Lsti a proměny ve zvíře nejsou ničím neobvyklým.

Pozn. Podle některých verzí byl Set proměněný za červeného hrocha v poslední bitvě (u Edfu, Behdety) zabit třicet stop dlouhou harpunou z rukou Hora coby obřího muže. Toto je také považováno za rozhodující bitvu mezi dobrem a zlem.

Pozn. Eset se po nástupu Hora na trůn pravděpodobně odebrala za manželem Usirem do říše mrtvých.

Nakonec

Existují mnohem kratší verze bratrovraždy, kdy Set

- v podobě hrocha (jinde prohnutý čenich, dva kolmé výrůstky na hlavě, rozdvojený ocas) jednoduše shodil Usira z nilského břehu v Nedjetu
- napadl Usira v Gahesty a zabil u řeky v Nedjetu
- Usira jako býk udupal k smrti, jeho přední nohu mu později usekl Hor a vyhodil ji na nebesa (dnes součást Velkého vozu)
- se proměnil v hmyz a kousl Usira

Otázky navíc

V ději není zřejmé, kdy Eset opustily škorpioni.

Trochu náhodně se objevují na scéně Anubis a Nebthys a nedá se říct, že by vždy byly po ruce.

Hor asistuje při ožívování Usira. Platí to u všech zdrojů a kolik mu vlastně bylo v té době let?

Ožívování dětí je poněkud „nedomyšlené“.

Síla Eset a její možnosti jsou zde hodně zpochybněny, i když je třeba brát v úvahu její postavení.

Kdo byla moudrá žena, která určila diagnózu? Existuje podezření, že se jedná o stejnou ženu, která se v ději vyskytuje i jako rybářka? Poněkud se vymykala bohům – čarodějka?

Další život Hora, jeho dětí a Eset je poněkud zastřený.

Eset je údajně pochována v Memphisu, je to možné doložit vícero zdroji?

Vše nasvědčuje tomu, že Set měl v doprovodu (nebo přinejmenším hodně nablízku) Eset zvěda. Jsou nějaké názory na to, kdo to mohl být?